

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ I. J.**, bývajúceho v B., **2/ D. D.**, bývajúcej v S., **3/ E. J.**, bývajúcej v B., zastúpených JUDr. G. Z., Advokátska kancelária Z., proti odporcom **1/a S. J.**, bývajúcej v B., **1b/ K. K.**, bývajúcej v B., **2/ F. V.**, bývajúcemu v B., zastúpenému Mgr. M. Š., advokátom v B., **3/ M. B.**, bývajúcej v B., **4/ H.**, o **určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohých M. M., zomrelej X. a J. M., zomrelému ..X. a o vzájomnom návrhu odporcov**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 4 C 204/1992, o dovolaní navrhovateľov a odporcu 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. septembra 2013, sp. zn. 9 Co 82/2013, 9 Co 83/2013, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 12. septembra 2013, sp. zn. 9 Co 82/2013, 9 Co 83/2013 vo vzťahu k odporcovi 4/.

V prevyšujúcej časti rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 12. septembra 2013, sp. zn. 9 Co 82/2013, 9 Co 83/2013 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovatelia (terajší) sa návrhom doručeným súdu 16. júla 1992 domáhali určenia, že geometrickým plánom G., číslo X., overeným 18. marca 1991 pod číslom X. strediskom geodézie P., novovytvorené parcely číslo X. – zastavaná plocha vo výmere X. m², číslo X. – záhrada vo výmere X. m², číslo X. – zastavaná plocha vo výmere X. m² kat. územia D. sú výlučným vlastníctvom navrhovateľov : E. J. v polovici, I. J. a D. D. každého po jednej štvrtine.

Okresný súd Bratislava IV na súdnom pojednávaní 3. júna 1993 „pripustil vypustenie odporcov 1/, 2/, 3/ s tým, že odporcom v 1. rade sa stáva D. H., v 2. rade Z. H., obaja bytom B. ...“. Takéto rozhodnutie požadoval právny zástupca navrhovateľov, pretože D. a Z. H. sa

stali vlastníckmi dotknutých nehnuteľností po odporcoch v 1. – 3. rade (títo ich predali M. K., a jeho manželke a menovaní ich 19. októbra 1988 predali manželom H.).

Obvodný súd Bratislava 4 rozsudkom z 23. septembra 1993 č. k. 4 C 204/92-28 rozhodol, že navrhovatelia sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností a to E. J. v podiele jedna polovica, I. J. v podiele jedna štvrtina, D. D. v podiele jedna štvrtina nehnuteľnosti, a to parcely č. X. – zastavaná plocha, rodinný dom č. súpisné X. na ulici S. vo výmere X. m², parcely č. X. –záhrada vo výmere X. m², parcely č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m² na základe geometrického plánu I. zo 6. marca 1991 č. zákazky X.. Odporcovia boli v rozsudku označení ako 1/ D. H., 3/ M., 2/ Z. H.. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že právni predchodcovia navrhovateľov boli spoluvlastníci nehnuteľností zapísaných v pozemkovej knihe č. X. k. ú. D. ako parcela č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m² a parcela č. X. – záhrada vo výmere X. m². Tieto nehnuteľnosti boli nadobudnuté kúpnu zmluvou z 13. júna 1890 a 23. mája 1901 a na základe dedenia z roku 1928. Na parcele č. X. stál dom, popisné č. X. a dvor. Na jeho mieste bol v roku 1991 postavený nový dom, ktorý zasahuje do parcely č. X., ktorá je zapísaná v pozemkovej knihe vo vložke č. X. k. ú. D., terajšej časti parciel č. X. a č. X. zapísaných na LV č. X. k. ú. D. a vlastníckmi týchto parciel sú D. a Z. H.. Novovytvorená parcela č. X. (pojatá do výroku rozsudku) vznikla z časti parcely č. X. k. ú. D., vedenej v registri parciel ako „ulica“, išlo teda o obecný majetok. Na tejto časti pozemku bola už v roku 1927 postavená stavba – šopa a túto časť obecnej nehnuteľnosti už právni predchodcovia navrhovateľov nerušene užívali ako vlastníci a navrhovatelia ich užívajú dodnes. Súd uzavrel, že navrhovatelia nadobudli k predmetným nehnuteľnostiam vlastníctvo vydržaním (§ 130 ods. 1, § 134 ods. 1, 2, 3, § 125 a § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ sa týka novovytvorenej parcely č. X., ktorá bola vytvorená z časti obecného majetku a to parcely č. X., aj tu súd dospel k záveru, že navrhovatelia nadobudli vlastníctvo k parcele č. X. vydržaním, pretože ich právni predchodcovia užívali uvedenú nehnuteľnosť nerušene najmenej od roku 1927. Uvedený rozsudok bol riadne doručený navrhovateľom (ich právnomu zástupcovi) ako aj v rozsudku označeným odporcom. Potom, čo sa pôvodní odporcovia (J. K., F. V., M. B.) domáhali doručenia uvedeného rozsudku, súd prvého stupňa uznesením z 18. apríla 1994 č. k. 4 C 204/1992-39 (v ktorom ako odporcov v záhlaví označil 1/ J. K., 2/ M. B., 3/ F. V.) pripustil vypustenie odporcov 1/, 2/, 3/ s tým, že odporcom v 1. rade sa stane D. H. a odporkyňou v 2. rade Z. H.. Na odvolanie J. K., F. V. a M. B. Mestský súd v Bratislave uznesením z 29. septembra 1994, č. k. 7 Co 300/1994--~~58X~~.

zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd ako odporcov v záhlaví uznesenia označil troch odporcov a to 1/ J. K., 2/ M. B., 3/ F. V..

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 24. októbra 1996 č. k. 4 C 204/92-70 pripustil do konania J. K. ako odporcu v 4. rade, M. B. ako odporkyňu v 5. rade a F. V. ako odporcu v 6. rade (v záhlaví uznesenia sú označení ako odporcovia 1/ D. H., 2/ Z. H., 3/ M.,). Ďalej Okresný súd Bratislava IV doplnujúcim rozsudkom zo 4. októbra 1999 č. k. 4 C 204/1992-93 určil, že navrhovatelia sú podielovými spoluvlastníkmi a to : E. J., rod. M., r. č. X., v podiele 1/2, D. J., r. č. X., v podiele 1/4, D. D., rod. J., r. č. X. v podiele 1/4 nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k. ú. B., parc. č. X. – zastavaná plocha, rodinný dom, súp. číslo X. na ulici S. vo výmere X. m², parc. č. X. – záhrada vo výmere X. m², parc. č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m² na základe geometrického plánu I. zo dňa 6. marca 1991 č. zákazky X.. Ako odporcovia sú v záhlaví označení : 4/ J. K., 5/ M. B., 6/ F. V.. Uvedený rozsudok dopĺňa rozsudok vtedajšieho Obvodného súdu Bratislava IV z 23. septembra 1993 č. k. 4 C 204/1992-28. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že pôvodný rozsudok sa netýkal odporcov v 4. - 6. rade, preto súd rozhodol doplnujúcim rozsudkom. Súd prvého stupňa uznesením z 8. októbra 1996 č. k. 4 C 204/1992-123 pripustil vystúpenie navrhovateľky E. J. z konania, pretože táto darovala nehnuteľnosti ostatným navrhovateľom.

Na odvolanie odporcov J. K., F. V. a M. B. Krajský súd v Bratislave uznesením z ~~30X.~~ októbra 2002 sp. zn. 13 Co 486/2002 rozsudok súdu prvého stupňa (z 23. septembra 1993, č. k. 4 C 204/92-28) a doplnujúci rozsudok (zo 4. októbra 1999, č. k. 4 C 204/92-93) zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uložil mu odstrániť všetky nedostatky procesného charakteru, predovšetkým ujasniť si postavenie (počet) a okruh účastníkov na oboch stranách sporu, najmä na strane odporcov, určiť ich poradie a nemeniť ich poradie do konca sporu.

Na pojednávaní 6. mája 2004, (na ktorom boli prítomní všetci navrhovatelia a odporcovia) súd pripustil zmenu návrhu tak, že navrhovatelia sa domáhali určenia, že sú spoluvlastníkmi nehnuteľnosti parc. č. X. vo výmere X. m² a neknihovanej parcely č. X. vo výmere X. m² v kat. území B. každý v pomere po jednej polovici.

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 28. septembra 2005, č. k. 4 C 204/1992-212 zmenenému návrhu vyhovel, účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Uvedený rozsudok bol doplnený rozsudkom z 25. februára 2009 č. k. 4 C 204/1992-291 a to o výrok, že návrh voči odporcom 5/, 6/ zamieta a o výrok, ktorým súd zaviazal navrhovateľov doplatiť súdny

poplatok (odporcovia sú nasledovní : 1/ J. K., 2/ F. V., 3/ M. B., 4/ H., 5/ D. H., 6/ Z. H.). Uvedený doplniací rozsudok je opatrený doložkou právoplatnosti 15. apríla 2009. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 31. januára 2011, č. k. 3 Co 182/2009-309 na odvolanie navrhovateľov (ohľadom trov konania), odporcov 1/, 2/, 3/ 4/ proti výroku vo veci samej rozsudok súdu prvého stupňa z 28. septembra 2005, č. k. 4 C 204/1992-212 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na to, že upravený petit návrhu na pojednávaní 6. mája 2004 nie je vykonateľný, pretože nemôže byť podkladom na vykonanie zmien v katastri nehnuteľností, pretože nehnuteľnosti a to parc. č. X. vo výmere X. m² a neknihovaná parcela č. X. vo výmere X. m² v kat. území B. neboli definované podľa aktuálneho stavu v katastri nehnuteľností. Ak boli novovytvorené geometrickým plánom, tomu by mal zodpovedať aj petit návrhu. Ďalej poukázal na to, že súd prvého stupňa nebol dôsledný ani pri vymedzení predmetu konania a po skutkovej a právnej stránke nevenoval pozornosť tomu, či je vo veci daný naliehavý právny záujem navrhovateľov na určovacej žalobe v zmysle § 80 písm.c/ O.s.p.

Súd prvého stupňa napokon uznesením zo 7. novembra 2011, č. k. 4 C 204/1992-348 pripustil zmenu návrhu v tomto znení : Súd určuje, že navrhovatelia v 1. a 2. rade sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, každý v polovici k celku, nachádzajúcich sa v katastrálnom území D., obec Bratislava, m. č. D., vedenom Správou katastra P., ktoré sú zapísané na LV č. X., parc. č. X. o výmere X. m², zastavané plochy a nádvoria, č. X. o výmere X. m² záhrady a č. X. o výmere X. m² zastavané plochy a nádvoria tak, ako boli tieto parcely zakreslené v Geometrickom pláne č. X., vyhotoveným J. v marci 1991, overeným dňa 6. marca 1991 I. a dňa 18. marca 1991 I. a ako sú zapísané na LV č. X. kat. úz. D.. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 22. novembra 2011.

Odporcovia 1/, 2/, 3/ podali 12. marca 2012 protinávrh doručený súdu 14. marca 2012, ktorým žiadali, aby súd určil, že : Správa katastra P. Vklad č. V. bude vymazaný, nakoľko rozsudok č. k. 4 C 204/92 Obvodného súdu Bratislava 4 bol zrušený a teda vklad je neprávoplatný. Pozemok č. X. záhrada o výmere X. m², zapísanej vo vložke č. X. pozemkovej knihy kat. územia D. bude odčlenená z novovytvorených parciel č. X. a č. X., ktoré pri technicko-hospodárskom mapovaní boli zapísané do stavu evidencie nehnuteľností bez založenia listu vlastníctva. Pozemok č. X. bude zapísaný v Katastri P. ako majetok odporcov v 1., 2. a 3. rade, t. j. J. K., bytom B., F. V., bytom G. a M. B., bytom P., nakoľko sú jeho výhradnými majiteľmi. Na základe ďalších podaní navrhovateľov súd prvého stupňa uznesením z 25. mája 2012, č. k. 4 C 204/1992-463 pripustil, aby do konania na strane

navrhovateľov pristúpila ako navrhovateľka v 3. rade opätovne E. J. (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 6. júna 2012) a uznesením z 25. mája 2012, č. k. 4 C 204/1992-465 bola pripustená zmena návrhu v tomto znení :

Súd určuje, že nehnuteľnosti :

- pozemok pôvodne mpč. X. – záhrady o výmere X. m², zapísaný v PK vložke č. X., kat. úz. D., Správa katastra P. tak, ako je zakreslený v geometrickom pláne č. X. vyhotoveným J. v marci roku 1991 overenom dňa 6. marca 1991 geodetom I. a dňa 18. marca 1991 geodetkou I. pod č. X. pracovníčkou S., teraz ako súčasť parciel : CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m² a CKN parc. č. X. – záhrady o výmere X. m², obe vedené na LV č. X. kat. úz. D., ďalej
- pozemok CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², zapísaný na LV č. X., kat. úz. D., obec BA – m. č. D., tak ako je zakreslený v geometrickom pláne č. X. vyhotoveným J. v marci roku 1991 overenom dňa 6. marca 1991 geodetom I. a dňa 18. marca 1991 geodetkou I. pod č. X. pracovníčkou S., pôvodne ako súčasť neknihovanej parcely v kat. úz. D. ako parcela mpč. X. – ulica o výmere X. m², a ďalej
- pozemok, pôvodne parcela mpč. X. – ulica o výmere X. m² ako neknihovaná parcela v kat. úz. D. v časti diel 1 o výmere X. m² tak, ako je tento diel vyznačený v geometrickom pláne č. X. vyhotoveným J. v marci roku 1991 overenom dňa 6. marca 1991 geodetom I. a dňa 18. marca 1991 geodetkou I. pod č. X. pracovníčkou S., ktorý diel je teraz ako súčasť parciel : CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², CKN parc. č. X. – záhrady o výmere X. m² a CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², všetky vedené na LV č. X., kat. úz. D., patria :
- v podiele 1/8-ina do dedičstva po nebohej M. M., rod. M., nar. X., zomrelej X., naposledy bytom S., a
- v podiele 7/8-ín do dedičstva po nebohom J. M., rod. M., nar. X., zomrelému ..X., naposledy bytom S..

Navrhovatelia ďalším podaním z 22. augusta 2012 poukázali na to, že pre účely vykonateľnosti rozsudku si dali vyhotoviť nový geometrický plán X. znalcom I. G. zo

17. augusta 2012 a poukazujúc na ustanovenie § 95 ods. 1 O.s.p. požiadali súd o pripustenie zmeny návrhu v tomto znení : Súd určuje, že nehnuteľnosti : pozemok CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², pozemok CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², pozemok CKN parc. č. X. – záhrada o výmere X. m², pozemok CKN parc. č. X. – záhrada o výmere X. m², pozemok CKN parc. č. X. – záhrada o výmere X. m² a pozemok CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², tak ako sú všetky tieto vyznačené v Geometrickom pláne Č.X. znalca I. G. zo dňa 17. augusta 2012 na oddelenie pozemkov parcely číslo X, X, X., X., X., X. vo veci určenia vlastníckeho práva k pozemkom (vysporiadanie duplicitného vlastníctva), autorizačne overený dňa 20. augusta 2012 I. G., patria

- v podiele 1/8-ina do dedičstva po nebohej M. M., rod. M., nar. X., zomrelej X., naposledy bytom S. a
- v podiele 7/8-ín do dedičstva po nebohom J. M., rod. M., nar. X., zomrelému X., naposledy bytom S..

Súd o pripustení, resp. o nepripustení zmeny návrhu nerozhodol.

Okresný súd Bratislava IV ostatným rozsudkom z 20. novembra 2012 č. k. 4 C 204/1992-558 určil, že nehnuteľnosti : pozemky CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², parc. č. X. – záhrada o výmere X. m², parc. č. X. – záhrada o výmere X. m², parc. č. X. – záhrada o výmere X. m² a parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², vyznačené v Geometrickom pláne Č.X. vypracovanom dňa 17. augusta 2012 I. G. autorizačne overenom dňa 20. augusta 2012 I. G., úradne overenom dňa 5. septembra 2012 Správou katastra P. pod č. X. patria v podiele 1/8 do dedičstva po nebohej M. M., rod. M., nar. X., zomrelej dňa X., naposledy bytom S., a v podiele 7/8 do dedičstva po nebohom J. M., rod. M., nar. X., zomrelom ..X., naposledy bytom S.. Súd vzájomný návrh odporcov v 1., 2. a 3. rade zamietol. Vyslovil, že o trovách rozhodne samostatným uznesením. Rozhodnutie odôvodnil tým, že právní predchodcovia navrhovateľov J. M. a M. M. nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania nadobudli do svojho vlastníctva na základe inštitútu vydržania a navrhovateľa preukázali aj naliehavý právny záujem na určovanom návrhu. Vzájomný návrh odporcov, ktorým žiadali, aby súd učil, že sú vlastníkami nehnuteľností pôvodne vedených ako parc. č. X. vo výmere X. m² a zároveň uložil P. vykonať zmenu v evidencii nehnuteľností, zamietol a to z tých dôvodov, pre ktoré návrhu navrhovateľov vyhovel. Ďalej poukázal na to, že súd

nemôže zasahovať do rozhodovacej činnosti katastra, ktorý o zápisoch práv k nehnuteľnostiam rozhoduje v správnom konaní.

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 27. novembra 2012, č. k. 4 C 204/1992-572 rozhodol o trovách konania a to tak, že uložil odporcom 1/ - 4/ spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľom 1/ - 3/ náhradu trov konania vo výške 1 320,05 € na účet ich právneho zástupcu, sumu 508,67 € na účet navrhovateľov. Napokon uložil odporcom 1/ - 3/ zaplatiť na účet súdu súdny poplatok 199 €.

Na odvolanie odporcov 1/, 2/, 3/ proti rozsudku súdu prvého stupňa z 20. novembra 2012, č. k. 4 C 204/1992-558 a na odvolanie všetkých navrhovateľov ako aj všetkých odporcov proti uzneseniu súdu prvého stupňa z 27. novembra 2012 č. k. 4 C 204/1992-572 Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. septembra 2013, sp. zn. 9 Co 82/2013, 9 Co 83/2013 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením súdu prvého stupňa zo dňa 7. januára 2013 č. k. 4 C 204/1992-~~598X~~. zmenil tak, že návrh navrhovateľov 1/, 2/, 3/ zamietol. Rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti týkajúcej sa vzájomného návrhu odporcov 1/, 2/, 3/ potvrdil. Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 27. novembra 2012 č. k. 4 C 204/1992-572 zmenil tak, že navrhovatelia 1/, 2/, 3/ a odporcovia 1/, 2/, 3/ nemajú na náhradu trov právo. Navrhovateľom 1/, 2/, 3/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi 4/ trovy konania titulom súdneho poplatku vo výške 128,46 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd uviedol, že sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o naliehavom právnom záujme navrhovateľov 1/, 2/ na určovanom návrhu, pretože sú už v katastri nehnuteľností zapísaní ako (spolu)vlastníci predmetných nehnuteľností. Odhliadnuc od toho, navrhovatelia nepreukázali, že ich právni predchodcovia nadobudli vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam vydržaním. Navrhovatelia neprodukovali dôkazy, ktorými by preukázali svoje tvrdenia o dobromyseľnej držbe nehnuteľností ich právnymi predchodcami. Na základe uvedeného zmenil odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh navrhovateľov zamietol. V časti týkajúcej sa vzájomného návrhu odporcov rozsudok súdu prvého stupňa (ktorým protinávrh zamietol) odvolací súd potvrdil, ale z iných právnych dôvodov. Petit protinávrhu považoval odvolací súd za nevykonateľný. Poukázal na to, že súdne rozhodnutie, ktorého premetom má byť určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, je podkladom na zápis zmien v katastri nehnuteľností, a preto musí byť rozhodnutie súdu spôsobilé k zápisu práva k nehnuteľnosti do katastra. Dotknutá nehnuteľnosť musí byť identifikovaná katastrálnym územím, v ktorom leží, ďalej parcelným číslom (v prípade pozemku), druhom pozemku, výmerou, ale tiež

prípadným spoluvlastníckym podielom k celku (v prípade, že nehnuteľnosť má byť predmetom spoluvlastníckeho práva). Zároveň platí, že dotknuté nehnuteľnosti musia byť takto definované podľa aktuálneho stavu. Odporcami 1/, 2/, 3/ navrhnutý žalobný petit o určení ich (spolu)vlastníckeho práva však uvedené požiadavky nespĺňa, a preto by rozhodnutie súdu s takto (nedostatočne) označenou nehnuteľnosťou nemohlo byť podkladom pre vykonanie zmeny v katastri nehnuteľností. Uznesenie súdu prvého stupňa o trovách konania odvolací súd zmenil, pretože tak ako navrhovatelia neboli úspešní vo svojom návrhu, tak aj odporcovia 1/ - 3/ neboli úspešní v konaní o ich vzájomnom návrhu, preto súd s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1, 2, v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p. rozhodol, že tak navrhovatelia ako aj odporcovia 1/ - 3/ nemajú právo na náhradu trov. Odporca 4/ bol v konaní úspešný, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov konania v sume 128,46 € (súdny poplatok za odvolanie).

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie navrhovatelia, a to vo všetkých častiach rozsudku s výnimkou rozhodnutia o potvrdení rozsudku súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti týkajúcej sa vzájomného návrhu odporcov 1/, 2/, 3/. Uviedli, že v danom prípade im bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237f O.s.p.) tým, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený a nepreskúmateľný. Odvolací súd konal o odvolaní, ktoré nemalo náležitosti a z odvolacieho konania nie je zrejmé, aké boli dôvody odvolania, ktorými sa odvolací súd zaoberal. Súd vyšiel v ústrety len niektorým účastníkom v rozpore so zásadou rovnoprávneho postavenia účastníkov v konaní, tak v prípade odporcov v 1. až 3. rade ako aj v prípade odporcu 4/, ktorý aj bez podania odvolania dosiahol úspech v konaní – aj keď vystupoval samostatne, odvolací súd konal aj v časti, v ktorej bol už prvostupňový rozsudok právoplatný, porušil zásadu viazanosti odvolacieho súdu medzami odvolacieho návrhu, odňal navrhovateľom procesné práva na spravodlivý proces, porušil zásadu viazanosti skutkovým stavom ako zistil súd prvého stupňa, vydal prekvapivé rozhodnutie, keď navrhovatelia už nemali možnosť vyjadriť sa k novej aplikácii dosiaľ nepoužitého ustanovenia, resp. inštitútu na zistený skutkový stav; po 21 rokoch a vykonanom dokazovaní, pri spise o viac ako 500 strán, odvolací súd vyslovil, že navrhovatelia nemajú naliehavý právny záujem na riešení a usporiadaní dvojitého vlastníctva, odvolávajúci sa na zápis v katastri nehnuteľností, kde právnym titulom je zrušený „právoplatný rozsudok práve v tomto konaní, kde vlastne ide o dvojité vlastníctvo, konštatované aj v GP Č.X. zo dňa 17. augusta 2012“. Ďalej dovolatelia poukázali na to, že odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa bez toho, aby zopakoval dokazovanie v súlade s konštantnou judikatúrou.

Taktiež namietali aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom a inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V obsiahlom dovolaní navrhovateľa poukázali na pochybenia súdov v konaní a navrhli, aby dovolací súd v napadnutej časti rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie aj odporca 2/ F. V. a to v časti, v ktorej dovolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí vzájomného návrhu odporcov a ktorým zmenil uznesenie súdu prvého stupňa o náhrade trov konania. Dôvodnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm.a/, b/, c/ O.s.p. Poukázal na to, že ostatným rozsudkom súd prvého stupňa rozhodol o niečom, čo nebolo predmetom konania a navrhovateľa sa toho ani nedomáhali. Podstatou konania zostalo určenie, že navrhovateľa sú vlastníckmi sporných nehnuteľností a nie to, že tieto nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohých J. a M. M.. Poukázal na to, že pred doručením rozsudku odvolacieho súdu odporca v 1. rade J. K. zomrel (X.). Žiadal, aby dovolací súd buď zmenil rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti, alebo ho zrušil. V doplnení dovolania odporca 2/ uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu v ním napadnutej časti je arbitrárne, s tým, že ak protinávrh odporcov trpel vadou, súd mal postupovať podľa § 43 O.s.p.

Právne nástupkyne po odporcovi 1/ J. K., ktorý zomrel X., S. J. a K. K. v písomných vyjadreniach k dovolaniu navrhovateľov 1/ - 3/ uviedli, že plne uznávajú vlastnícke právo rodiny J. k parcele č. X. v kat. území D. a súhlasia s tým, aby sa veci usporiadali v prospech rodiny J., ako sa to žiada v tomto konaní. K dovolaniu odporcu 2/ uviedli, že nechcú byť navrhovateľkami v protinávru, pretože tento je výlučne „dielom odporcu 2/“.

V podobnom zmysle sa k dovolaniam vyjadrila aj odporkyňa 3/. Nechce byť navrhovateľkou v konaní o protinávru a nedomáhala sa vlastníctva k „nezmyselnej parcele č. X.“. Vyslovila presvedčenie, že návrh navrhovateľov je oprávnený, jej predkovia a predkovia J. spolu dobre vychádzali a uznávali si navzájom hranicu medzi nimi užívanými parcelami tak, ako sa medzi nimi nachádzal plot odjakživa vedomí si rozdielu vo výške pozemkov – jej predkovia mali pozemok poriadne vyššie a predkovia J. zasa oveľa nižšie, a preto treba rešpektovať stav, ktorý je v prírode odjakživa.

Navrhovateľa sa k dovolaniu odporcu 2/ písomne nevyjadrili. Taktiež odporca 2/ sa písomne nevyjadril k dovolaniu navrhovateľov. Odporca 4/ sa taktiež k dovolaniam písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania – navrhovatelia 1/, 2/, 3/ (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorí sú zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktorý možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.) – týka sa to výroku rozsudku odvolacieho súdu v zmeňujúcej časti o zamietnutí návrhu navrhovateľov, preskúmal v tejto časti napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie je v tejto časti dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. (v znení O.s.p. účinného v čase podania dovolania – čo platí pre celé uznesenie) a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto časti nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či konania súdom nesprávne obsadeným).

Z obsahu dovolania navrhovateľov vyplýva, že títo namietali vady podľa § 237d O.s.p. (v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo) no aj vadu podľa § 237f O.s.p. (odňatie možnosti účastníka konať pred súdom).

Dovolací súd dospel k záveru, že vo vzťahu k odporcovi 4/ je rozsudok odvolacieho súdu postihnutý vadou podľa § 237d O.s.p.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Ustanovenie § 159 ods. 3 O.s.p. určuje, že keď už bolo o veci právoplatne rozhodnuté, nemôže byť tá istá vec v rozsahu záväznosti výroku rozsudku prejednávaná znova. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (*res iudicatae*) teda bráni tomu, aby vec, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté bola prejednávaná znova.

V zmysle tohto ustanovenia ide o rovnakú vec vtedy, ak v neskoršom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo v inom konaní právoplatne rozhodnuté, a týka sa rovnakého predmetu konania a rovnakých osôb.

Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Podstatu skutku (skutkového deja) treba vidieť predovšetkým v spôsobe účasti účastníkov (a to vo všetkých formách jeho prejavu) na určitej udalosti a následku, ktorý bol ňou spôsobený a ktorý následok v podobe vzniku (zmeny, či zániku) občianskoprávneho vzťahu umožňuje z prejavov vôle konajúcich osôb vymedziť tie, ktoré tvoria skutok. Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako bol skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdený po právnej stránke. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná i vtedy, keď skutok bol súdom posúdený po právnej stránke nesprávne, prípadne neúplne. Čo do totožnosti osôb konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania (či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie) a nie je pritom významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného).

Z pohľadu vyššie uvedených kritérií prekážka veci právoplatne rozhodnutej prejednaniu tejto veci skutočne bránila odvolaciemu súdu rozhodnúť vo vzťahu k odporcovi 4/.

Zo spisu nepochybne vyplýva, že súd prvého stupňa rozsudkom z 20. novembra 2012, č. k. 4 C 204/1992-558 rozhodol (okrem iného tak), že určil, že nehnuteľnosti : pozemky CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², parc. č. X. – zastavané

plochy a nádvorí o výmere X. m², parc. č. X. – záhrada o výmere X. m², parc. č. X. – záhrada o výmere X. m², parc. č. X. – záhrada o výmere X. m² a parc. č. X. – zastavané plochy a nádvorí o výmere X. m², vyznačené v Geometrickom pláne č. X. vypracovanom dňa 17. augusta 2012 I. G. autorizačne overenom dňa 20. augusta 2012 I. G., úradne overenom dňa 5. septembra 2012 Správou katastra P. pod č. X. patria v podiele 1/8 do dedičstva po nebohej M. M., rod. M., nar. X., zomrelej dňa X., naposledy bytom S., a v podiele 7/8-ín do dedičstva po nebohom J. M., rod. M., nar. X., zomrelom X., naposledy bytom S.. Z celého konania je nesporné, že predmetom ostatného rozsudku súdu prvého stupňa bola aj časť pôvodnej parcely č. X. – verejné priestranstvo, ulica, neknihovaná k. ú. D., vo vzťahu ku ktorej vystupoval v konaní odporca 4/, ako jej výlučný vlastník. Z geometrického plánu Č.X. vyhotoveného 20. augusta 2012 znalcom I. G. vyplýva, že novovzniknuté parcely č. X., X., X., X. pochádzajú z časti parcel CKN číslo X., X., X., zapísané na LV č. X. a duplicitne ako časť neknihovanej parcely č. X.. Ako z obsahu spisu vyplýva, parcely č. X., X., X. boli vytvorené pôvodným Geometrickým plánom I. zo 6. marca 1991 č. zákazky X. s tým, že parcela č. X. vo výmere X. m² pochádza výlučne z parcely č. X. – ulica neknihovaná, vo vzťahu ku ktorej bol pasívne legitimovaný vo veci iba odporca v 4. rade, pretože neknihovaná parcela č. X. nachádzajúca sa v katastrálnom území D. patrila do výlučného vlastníctva odporcu 4/. V novom geometrickom pláne z parcely č. X. bola vytvorená nová parcela č. X.. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 20. novembra 2012, č. k. 4 C 204/1992-558 návrhu navrhovateľov vyhovel a jeho rozsudok odporca 4/ nenapadol odvolaním, preto sa tento rozsudok stal voči odporcovi 4/ právoplatným. Na základe odvolania odporcov 1/ – 3/ však odvolací súd zmenil celý rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti (návrh zamietol), teda aj vo vzťahu k odporcovi 4/. Týmto odvolací súd zaťažil konanie vadou podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm.d/ O.s.p., lebo znovu rozhodoval vo vzťahu k odporcovi 4/, hoci v tej istej veci sa vo vzťahu k odporcovi 4/ už prv právoplatne rozhodlo. Vzhľadom na existenciu tejto vady Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v jeho výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľov vo vzťahu k odporcovi 4/ bez ďalšieho zrušil.

Povinnosť dovolacieho súdu skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní zaťaženom procesnou vadou, nie je daná len vo vzťahu k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p., ale tiež vo vzťahu k procesným vadám inej závažnej povahy (tzv. iným vadám), pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). So zreteľom na to dovolací súd skúmal, či v prejednávanej veci nedošlo

k takejto procesnej vade. Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Uvedená procesná vada zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. So zreteľom na to dovolací súd skúmal, či v prejednávanej veci nedošlo k takejto procesnej vade.

V danej veci bol viackrát upravovaný petit návrhu. Naposledy na základe návrhu navrhovateľov súd prvého stupňa uznesením z 25. mája 2012 č. k. 4 C 204/1992-465 pripustil zmenu návrhu na začatie konania v tomto znení :

Súd určuje, že nehnuteľnosti :

- pozemok pôvodne mpč. X. – záhrady o výmere X. m², zapísaný v PK vložke č. X., kat. úz. D., Správa katastra P. tak, ako je zakreslený v geometrickom pláne č. X. vyhotoveným J. v marci roku 1991 overenom dňa 6. marca 1991 geodetom I. a dňa 18. marca 1991 geodetkou I. pod č. X. pracovníčkou S., teraz ako súčasť parciel : CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvorcia o výmere X. m² a CKN parc. č. X. – záhrady o výmere X. m², obe vedené na LV č. X. kat. úz. D., ďalej
- pozemok CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvorcia o výmere X. m², zapísaný na LV č. X., kat. úz. D., tak, ako je zakreslený v geometrickom pláne X. vyhotoveným J. v marci roku 1991 overenom dňa 6. marca 1991 geodetom I. a dňa 18. marca 1991 geodetkou I. pod č. X. pracovníčkou S., pôvodne ako súčasť neknihovanej parcely v kat. úz. D. ako parcela mpč. X. – ulica o výmere X. m², a ďalej
- pozemok, pôvodne parcela mpč. X. – ulica o výmere X. m² ako neknihovaná parcela v kat. úz. D. v časti diel 1 o výmere X. m² tak, ako je tento diel vyznačený v geometrickom pláne č. X. vyhotoveným J. v marci roku 1991 overenom dňa 6. marca 1991 geodetom I. a dňa 18. marca 1991 geodetkou I. pod č. X. pracovníčkou S., ktorý diel je teraz ako súčasť parciel : CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvorcia o výmere X. m², CKN parc. č. X. – záhrady o výmere X. m² a CKN

parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², všetky vedené na LV č. X., kat. úz. D., patria :

- v podiele 1/8-ina do dedičstva po nebohej M. M., rod. M., nar. X., zomrelej X., naposledy bytom S., a
- v podiele 7/8-ín do dedičstva po nebohom J. M., rod. M., nar. X., zomrelému X., naposledy bytom S..

Čiže navrhovatelia sa domáhajú určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohých J. a M. M. na základe geometrického plánu I. z roku 1991. Podaním z 22. augusta 2012 doručeným súdu toho istého dňa navrhovatelia v súlade s ustanovením § 95 ods. 1 O.s.p. upravujú petit, a žiadajú, aby súd určil, že nehnuteľnosti : pozemok CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², pozemok CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², pozemok CKN parc. č. X. – záhrada o výmere X. m², pozemok CKN parc. č. X. – záhrada o výmere X. m², pozemok CKN parc. č. X. – záhrada o výmere X. m² a pozemok CKN parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m², tak ako sú všetky tieto vyznačené v Geometrickom pláne Č.X. znalca I. G. zo dňa 17. augusta 2012 na oddelenie pozemkov parcely číslo X., X., X., X., X., X. vo veci určenia vlastníckeho práva k pozemkom (vysporiadanie duplicitného vlastníctva), autorizačne overený dňa 20. augusta 2012 I. G., patria

- v podiele 1/8-ina do dedičstva po nebohej M. M., rod. M., nar. X., zomrelej X., naposledy bytom S. a
- v podiele 7/8-ín do dedičstva po nebohom J. M., rod. M., nar. X., zomrelému X., naposledy bytom S..

Navrhovatelia svoj návrh odôvodnili tým, že pre účely vykonateľnosti rozsudku si dali vyhotoviť nový Geometrický plán Č.X. znalcom I. G.. Navrhovatelia úpravu petitu návrhu žiadali aj na súdnom pojednávaní 13. septembra 2012.

Podľa ustanovenia § 95 ods. 1, 2 O.s.p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho priebehu konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takomto prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu

po právoplatnosti uznesenia. O návrhu na zmenu návrhu súd rozhoduje uznesením, a to priamo na pojednávaní alebo mimo pojednávania.

Súd prvého stupňa však o navrhovanom pripustení alebo nepripustení zmeny návrhu vôbec nerozhodol.

Odvolačí súd uvedenú vadu konania, ku ktorej došlo na súde prvého stupňa vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej prehliadol. V dôsledku vyššie uvedeného procesného pochybenia došlo v konaní k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.). Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok odvolacieho súdu v jeho zmeňujúcej časti vo vzťahu k návrhu navrhovateľov 1/, 2/, 3/, vo vzťahu k odporcom 1/, 2/, 3/ a vec mu vrátil na ďalšie konanie (odporcovia 1/, 2/, 3/ podali voči prvostupňovému rozsudku odvolanie a tento rozsudok sa voči odporcom 1/, 2/, 3/ nestal právoplatným).

Odporca 2/ podal dovolanie proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti týkajúcej sa vzájomného návrhu odporcov 1/, 2/, 3/ a ktorým zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, podľa ktorého navrhovateľa 1/, 2/, 3/ a odporcovia 1/, 2/, 3/ nemajú právo na náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas aj odporca 2/ – t. j. účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu (potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu), proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním odporcu 2/ nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie odporcu 2/ nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (procesne) prípustné.

Dovolanie odporcu 2/ by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť súdu skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.) a prípadne nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorých procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.) treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu právnou úpravou za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa protinávrh odporcov 1/, 2/, 3/, ktorým žiadali určenie, že sú vlastníkami nehnuteľnosti pôvodne vedenej ako parcela č. X. vo výmere X. m² a aby zároveň uložil H. vykonať zmenu v katastri nehnuteľností zamietol. Rozhodnutie odôvodnil tým, že keďže návrhu navrhovateľov o určenie vlastníctva vyhovel, nemohol protinávru odporcov vyhovieť. Správe katastra nemôže uložiť povinnosť zápisu, pretože súd nemá právomoc zasahovať do rozhodovacej činnosti katastra. Odvolací súd (ktorý návrh navrhovateľov zamietol) potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti týkajúcej sa vzájomného návrhu odporcov 1/, 2/, 3/, no z iných dôvodov – t. j. preto, lebo petit protinávru by bol nevykonateľný. V odôvodnení odvolací súd uviedol, že súdne rozhodnutie, ktorého predmetom má byť určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, je podkladom na zápis zmien v katastri nehnuteľností, z ktorého dôvodu musí byť rozhodnutie súdu spôsobilé k zápisu práva k nehnuteľnosti do katastra. Preto musí byť dotknutá nehnuteľnosť identifikovaná katastrálnym územím, v ktorom leží, ďalej parcelným číslom (v prípade pozemku), druhom pozemku, výmerou, ale tiež prípadným spoluvlastníckym podielom k celku (v prípade, že nehnuteľnosť má byť predmetom spoluvlastníckeho práva). Zároveň platí, že dotknuté nehnuteľnosti musia byť takto definované podľa aktuálneho stavu. Odporcami 1/, 2/, 3/ navrhnutý žalobný petit o určenie ich (spolu)vlastníckeho práva však uvedené požiadavky nespĺňal, a preto by rozhodnutie súdu s takto (nedostatočne) označenou nehnuteľnosťou nemohlo byť podkladom pre vykonanie zmeny v katastri nehnuteľností. Až z rozhodnutia odvolacieho súdu sa účastníci dozvedeli, že odvolací súd vyvodil iný právny názor pri zamietnutí protinávru zo skutočností prvostupňovým súdom neposudzovaných a nehodnotených. V tomto štádiu už ale nemali možnosť sa k nim vyjadrovať, prípadne namietat existenciu dôvodov, ktoré boli pre odvolací súd rozhodujúce.

Znemožnenie realizácie procesných práv účastníka v takomto prípade je prakticky dôsledkom nerešpektovania ústavného princípu dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania odvolacím súdom, lebo účastníkovi konania odopiera možnosť prieskumu správnosti nových, poprípade z pohľadu súdu prvého stupňa bezvýznamných, z hľadiska posúdenia odvolacím súdom však rozhodujúcich skutočností.

Z uvedeného potom vyplýva, že ak odvolací súd dospel k záveru, že petit protinávru nespĺňa zákonom požadované náležitosti, ktorými sa súd prvého stupňa nezaoberal, mal rozhodnutie prvostupňového súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Pretože odvolací súd tak nepostupoval, odňal tým dovolateľovi na strane odporcov možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je nielen dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania, ale súčasne je tiež okolnosťou, pre ktorú musí odvolací súd rozhodnutie v napadnutej časti zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu o protinávru zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu je zaťažené vadami konania podľa § 237 písm.f/ O.s.p. ako aj inou vadou konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p. Preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej ako aj zmeňujúcej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.) bez toho, aby sa zaoberal ďalšími dovolacími dôvodmi.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2015

JUDr. Viera Petríková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

